BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 56-lea
14 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 174 Miercuri 28 Iunie 1939
14 Pagini
P IIII

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tarifuł poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE
IN ȚARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei
ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Universitatea muncitorească

Am asistat zilele trecute la serbarea de încheere a anului școlar la universitatea muncitorească din București. In sala de mese a unei cantine, într'o atmosferă intimă, profesori și elevi au recapitulat în câteva sferturi de ceas activitatea unui an de muncă didactică. Orchestra lucrătorilor a cântat frumos câteva arii, directorul școalei a făcut după aceea bilanțul moral al celei dintâi încercări de culturalizare a uzinelor, un profesor a spus cum s'a priceput și el mai bine câteva vorbe ocazionale, iar la urmă auditorii cei mai silitori ai celor 500 de conferințe au primit premii.

Nu știu de ce, dar mâinile tăbăcite pe coada ciocanului, mâinile acelea ostenite care se întindeau să primească sărăcăciosul premiu, și obrajii aceia pământii în care năvălea sângele emoțiilor cum stă bine unor școlari încoronați, m'au impresionat nespus de mult. Am putut intui atunci în sufletele muncitorilor acelora o foarte aspră foame de carte, de cultură, de lumină. Imprejurările i-au împiedicat să urmeze drumul mai lung și greu al învățăturli. Soarta i-a chemat să făurească sculele civilizației. O misiune frumoasă și importantă desigur. Dar civilizația ține omul prea lângă pământ; adeseori chiar sub pământ și sufletul închircit își cere de la o vreme dreptul la lumină, la înalturi, la spațiu. Se naște atunci nostalgia de cer și încolțește în acest suflet voința de a se ridica, dorul de a ști, de a trăi în alt climat, de a sorbi din apa vie a culturii.

Acesta este un moment crucial. Dacă i se întinde aracul unei credințe drepte, sufletul urcă drept. Dacă este îndrumat pe căi piezișe, nu poate să meargă decât așa. Și aici, fiindcă vorbim despre muncitor, trebue să se producă intervenția fermă și sănătoasă a universității muncitorești. Ea trebue să colecteze năzuințele maselor muncitoare, să le încadreze în principii bune, să le pună de acord cu aspirațiile națiunii și să le dea direcția cea adevărată. In cadrul noului stat care are dreptul să modeleze conform intereselor și vederilor sale pasta sa umană, universitatea muncitorească are o foarte însemnată misiune. Intâi și intâi ea trebue să smulgă complet sufletul muncitorului de sub tirania ideologiei marxiste. Pe urmă, sau totdeodată, să-l aducă îndărăt în matca nației lui.

Cred că va izbuti. Dar nu fără sprijinul și binecuvântarea ortodoxiei noastre din veac, căci muncitorul care a slujit idolii revoluțiilor atee trebue reîncreștinat înainte de a fi reîntegrat în sânul comunității românești. De aceea sperăm că la anul, universitatea va avea în corpul său profesoral și un preot creștin ortodox.

Săptămână internațională turbure

de I. LUGOSIANU

Săptămâna trecută a fost dominată de evenimentele din Extremul Orient și de încheierea acordului franco-turc. Situația turbure din Europa continentală a rămas pe planul al doilea. Declarațiile oamenilor de Stat sau comentariile presei internaționale au privit desfășurarea evenimentelor politice prin prisma complicațiilor posibile în apele Chinei: Pactul anticomunist leagă Puterile alianței italo-germane de Japonia. Orice inițiativă japoneză în Pacific are răsunet în Europa, unde Roma și Berlinul pot dobândi o mai mare libertate de acțiune. Pe de altă parte, Marea Britanie, Franța și Sovietele, ca și Statele-Unite au interese considerabile în Răsăritul Indepărtat. Politica de expansiune a guvernului din Tokio e pe cale să compromită grav aceste interese vechi de decenii și uneori de secole și pune în cauză regimul de statu-quo, stabilit acum 18 ani la conferințele dela Washington din 1921 și 1922, care se întemeia pe echilibrul de interese al Marilor Puteri în China și Pacific, garantat de interdicția reciprocă de a construi baze navale și de limitarea armamentelor maritime. Rupt în principiu de Japonia, prin denunțarea acordului naval dela Washington, astăzi acest echilibru este nimicit, pe deoparte prin urmările războiului din China, pe de altă parte prin inițiativele recente ale Japoniei, care aduc, de rândul acesta, o atingere directă intereselor Marilor Puteri europene și ale Statelor Unite în Pacific.

Acțiunea politică și militară a Japoniei obligă fireste pe aceste Mari Puteri să-și revizuiască politica extrem orientală și să ia în apele îndepărtate ale Pacificului precauțiuni militare, care pot aduce, în oarecare măsură, o schimbare a echilibrului de forțe în Europa.

Săptămâna trecută a fost — în ce privește Extremul Orient — printre cele mai agitate din ultimii doi ani, de când a început războiul din China. După blocada concesiunii britanice din Tientsin, Japonia a ocupat Swatowul, dând un ultimatum bastimentelor americane și engleze să părăsească portul. Pentru japonezi Swatow este unul din ultimele porturi, prin care se mai făcea aprovizionarea Chinei. Pentru englezi, dată fiind vecinătatea lui cu Hongkongul, mare bază navală britanică în apele Chinei și posesiune teritorială seculară a coroanei britanice, ocupația japoneză apare ca o amenințare directă. Ocuparea insulelor Shusan, în golful Hangceu, la 100 de mile, la sud de Shanghai, arată că Tokio își continuă metodic acțiunea de cucerire progresivă a tuturor coastelor chineze.

Ingrijorarea și indignarea sunt în creștere la Londra, unde presa cere mai multă energie guvernului. Problema este însă prea gravă ca să fie resolvată numai din considerații de prestigiu. Lordul Halifax, ca și d. Chamberlain caută s'o mențină pe terenul diplomatic și declarațiile făcute de amândoi oamenii de Stat, respectiv la Camera Lorzilor și la Camera Comunelor, arată că ei speră încă în găsirea unei soluții locale. Dar această atitudine nu acoperă o dorință de pace cu orice preț.

Declarațiile foarte hotărâte de Sâmbătă ale primului ministru britanic la Cardiff dovedesc că Marea Britanie e gata să ia în considerare cele mai serioase eventualități.

(Continuare in pag. 2-a)

EGIPTUL PITORESC

Piramidele dela Giseh

S'a semnat tratatul de comerț ruso-chinez

Moscova, 25 (Rador). — Agenția „Tass" transmite:

In ziua de 16 Iunie 1939 a fost semnat la Moscova un tratat de comerț între U. R. S. S. și republica chineză.

Tratatul se bazează pe principiul egalității de drepturi și al reciprocității. El conține articole întemeiate pe regula națiunii celei mai favorizate, regularizează chestiunile de comerț și de navigație maritimă și determină statutul juridic al reprezentanței comerciale sovietice în republica chineză.

Tratatul a fost semnat de Mikoyan, comisarul poporului pentru comerțul exterior sovietic și de dr. Sunfo, trimis special și reprezentant autorizat al guvernului național al republicii chineze.

—xXo●oXx—

Presa franceză despre rolul d-lui Hitler într'un viitor război

Paris, 25 (Rador). — „Excelsior" arată într'o corespondență din Berlin că într'un eventual război trupele germane vor fi conduse personal de cancelarul Hitler.

Marele cartier general nu va mai fi fix, ca în trecutul războiu ,ci va fi mobil, instalat în trenuri.

„Deoarece el va trebui să opereze în zona primejdioasă și pe toată linia frontului, trenul Fuehrerului va fi însoțit de un serviciu de protecție și de siguranță.

Intr'un alt tren se vor afla trupe, iar în altul va fi instalat un serviciu pentru știri. Bine înarmat și prevăzut cu ultimele perfecțiuni tehnice în materie de răspândire a știrilor, cartierul general va putea stabili oricând legături de comunicație cu lumea exterioară".

—xXo●oXx—

Maramureșul

de AL. GREGORIAN

Maramureșul a fost de atâtea ori adus în discuții publice și atât de îndelung desbătută drama lui, încât în conștiința țării el e azi mai mult o problemă irezolvabilă decât o realitate geografică. Aceasta, pentrucă de douăzeci de ani Maramureșul are mereu aceleași nevoi care se formulează totdeauna în aceiași termeni: crize economice, mizerie socială, înapoere culturală, înstrăinare, etc., etc.

O politică greșită a făcut să se creadă că suferințele nefericitului ținut al descălicătorului Dragoș sunt fără leac, că destinul acestui nume cu rezonanțe de doină e să poarte în el dureri nestinse și blesteme amare și că tot ce se poate face pentru năpăstuiții lui locuitori e să li se trimită, din când în când, câteva vagoane de porumb ori grâu și să li se împartă, în zilele de foamete mai grea și de înnecuri, ajutoare cu firfirica prin prefectură.

E o tradiție să se spună, de pildă, că județul acesta este sterp. Nimeni nu s'a putut obosi însă să-i cerceteze coclaurile și să-i inventarieze averea. Căci, dacă cineva, vreunul din guvernele trecutului, și-ar fi pus în gând să rezolve în mod serios problema, ar fi găsit că Maramureșul e unul din cele mai avute ținuturi românești. Ar fi găsit imensele păduri ale statului, ale composesoratelor și ale comunelor, acoperind 172.626 ha. pământ sau 50% din suprafața județului; dar ar fi găsit în acelaș timp că se săvârșește un adevărat jaf cu exploatarea lor, că ele sunt vândute străinilor și că veniturile lor ies afară din Maramureș fără să îmbunătățească în vreun fel traiul populației. Ar fi găsit că 35,4% din suprafața ținutului e acoperită de fânețe și pășuni bune pentru creșterea vitelor cornute și a oilor; dar ar fi găsit, iarăși, că proprietarii cirezilor sunt străini, că blănile de karakul neprelucrat sunt luate ieftin de evrei dela țărani și că produsele animalelor sunt industrializate de aceiași evrei, ajutați din afară

(Continuare in pag. 2-a)

BULETIN ARHEOLOGIC ȘI NUMISMATIC

Primele monete cari au circulat la noi

de CONST. MOISIL

Problema celor dintâi monete cari au circulat în țara noastră prezintă o importanță deosebită nu numai din punct de vedere numismatic, ci și pentru cunoașterea mai aprofundată a istoriei și economiei noastre antice.

Fig. 1

Trecerea dela economia naturală — trocul — când schimbul se făcea marfă contra marfă, la economia monetară, care pentru înlesnirea schimbului întrebuințează minunatul instrument care este moneta, constituie o dovadă de mare progres economic și cultural.

De aceea nu poate fi indiferent

Fig. 2

pentru cunoașterea trecutului țării noastre de a ști la ce epocă strămoșii noștri au început să utilizeze în transacțiile lor comerciale moneta.

Nici autorii antici, nici documentele istorice nu ne-au păstrat nici o informație despre introducerea monetei în Dacia. In schimb cercetările numismaților și ale arheologilor, cari au urmărit de aproape descoperirile de monete antice din țara noastră, au avut de rezultat să precizeze că cele dintâi monete, pe care le-au cunoscut și le-au utilizat strămoșii noștri Daci, au fost piesele de aur și de argint emise de Filip II, regele Macedoniei (359—336 în. d. Cr.). Deci cu cel puțin 350 de ani înainte de Cristos Dacii cunoșteau moneta și o întrebuințau în relațiile lor comerciale.

Tot cercetările numismaților au dovedit, că în domnia lui Filip II comerțul macedonean a luat o desvoltare nebănuită și că mo-

Fig. 3

netele acestui rege de aur și de argint au circulat nu numai în toată peninsula Balcanică, dar și în bazinul Dunării, în valea Rinului, în Galia și în Spania. Sunt cele dintâi monete, cari străbat în interiorul continentului european și cari au fost cunoscute de vechile popoare europene: Dacii, Celții, Galii și Iberii. Aceste popoare fiind în afară de cultura greacă și vorbind alte limbi decât cea greacă, erau considerate ca străine, barbare.

Și înainte de Filip II au existat monete de mare circulație, dar

(Continuare in pagina 2-a)

Furtunile fac ravagii în Franța

Toulouse, 25 (Rador). — Violente furtuni însoțite de grindină au bântuit orașul Tarn și regiunile viticole învecinate. Au avut de suferit însemnate stricăciuni mai ales regiunile Lavaur și Saint Sulpice.

In regiunea Gers și în departamentul Aude, grindina a fost urmată de o adevărată trombă de apă, care a inundat numeroase case.

Recoltele au fost smulse din pământ pe o rază de 20 km.

—xXo●oXx—

Un bar din Bordeaux distrus de explozie

— ZECE VICTIME —

Bordeaux, 25 (Rador). — *O violentă explozie s'a produs aseară într'un bar din centrul orașului.*

Barul a fost complet distrus.

De subt ruine au fost scoși 10 răniți, dintre cari unul se află în agonie.

Cauzele nenorocirii nu se cunosc.

Poliția a deschis o anchetă.

—xXo●oXx—

Regele Bulgariei se va duce la Roma?

Roma, 25 (Rador). — Corespondentul agenției „Havas" transmite:

In cercurile politice din Roma se lasă să se înțeleagă că Regele Boris al Bulgariei ar urma să facă în curând o vizită la Roma.

Suveranul bulgar ar urma să fie însoțit în această vizită de d. Kiosseivanoff, președintele consiliului și ministrul afacerilor străine.

PREMIUL REGAL, LA HIPODROM

M. S. Regele și Marele Voevod Mihai, părăsind Hipodromul, după disputarea premiului

Serioase turburări la Dublin

Republicanii irlandezi au dat foc unui drapel englez

Dublin, 25 (Rador). — La Dublin s'au produs azi desordini.

Numeroși partizani ai armatei republicane irlandeze, veniți din Belfast, urmau să fie opriți de poliție de a părăsi gara orașului.

Toate încercările polițiștilor au rămas însă zadarnice.

Manifestanții au rupt cordoanele, folosindu-le de bastoane de cauciuc, și au pătruns în oraș. Aproape de amiază, ei au ținut o întrunire în centrul Dublinului.

După mai multe discursuri, mulțimea a dat foc unui drapel englez.

In orașul Abodestown, din comitatul Kilkare, au fost făcute numeroase arestări în cursul dimineții.

Numeroase forțe polițienești au înconjurat orașul.

Se știe că un decret al guvernului interzice orice fel de întruniri de orașe, pentru membrii armatei republicane irlandeze.

Două noui explozii și un foc, la Londra

Londra, 25 (Rador). — *O bombă a făcut explozie aseară la ora 22, în apropierea unui magazin de bijuterii și a unui cinematograf din centrul orașului. O persoană a fost rănită la obraz.*

La ora 23 și 15, o a doua explozie s'a produs aproape de locul unde se înregistrase prima. De data aceasta au fost rănite 17 persoane. Rănițiii au fost pansați la un spital, dar au putut mai târziu pleca pela casele lor.

Londra, 25 (Rador). — Un început de incendiu s'a înregistrat aseară la ora 22,30 la muzeul de figurine din ceară cunoscut sub numele de muzeul „D-nei Tussaud".

Focul a fost provocat de materii explozibile.

Au fost descoperite trei pachete conținând asemenea materii. Unul din ele a făcut explozie în clipa când era aruncat într'un bazin cu apă.

Pagubele sunt fără importanță.

SUVERANUL EGIPTULUI

Majestatea Sa Regele Faruk al Egiptului

In corpul ziarului:

Sosirea in Capitală a ministrului de externe al Egiptului

— DINEUL DELA MINISTERUL AFACERILOR STRAINE —

Citiți in corpul ziarului:

Ce cuprinde nota prezintată de d. Halifax ambasadorului japonez la Londra

Se va găsi baza inceperii unor negocieri?

Un important discurs al generalului Gamelin

Verdun, 25 (Rador). — Generalul Gamelin a ținut un discurs alci, cu prilejul împlinirii a 23 de ani dela victoria dela Verdun. După ce a amintit eroismul soldaților dela Verdun, a adus omagii mareșalului Petain, „care a acceptat din spirit de datorie să îndeplinească o misiune deosebit de delicată". Generalul a adăogat:

„Bătălia dela Verdun a fost un duel între Franța și Germania.

Va însemna oare și epilogul certei care a început încă din 843, când s'a făcut împărțirea imperiului lui Carol cel Mare? Timp de mai bine de 1.000 de ani, Austria și Germania s'au certat pentru partea cuvenită lui Lothar, care la origine a rămas imperiului, dar care mai apoi s'a alipit Franței. Unele părți din imperiu au obținut progresiv independența, și anume: Elveția, Olanda, Luxemburgul, Belgia și Italia.

Noi suntem cu toții de acord pentru a proclama că națiunea franceză, fiică a revoluției și moștenire a Regilor, așa cum a ieșit din vicisitudinile politice și din campaniile și războaiele dintre 1792 și 1918, se simte una, indivizibilă, în limitele sale".

„Imperiul nostru, — a mai spus generalul, — este altceva decât o afacere de materii prime de exploatat, este adesea o „uniune a popoarelor", pe care am știut să le adunăm în jurul drapelului și civilizației noastre".

Și, împreună cu morții dela Verdun, credem cu toții că nu trebuie să ni se răpească victoria, șovăind în fața efortului comun.

Față de anumite ambiții, respectul nu poate fi cumpărat prin concesiuni".

Și o cuvântare a d-lui Campinchi

VERSAILLES, 25 (Rador). — *D. Campinchi, ministrul marinei, a ținut o cuvântare la Versailles, cu prilejul împlinirii a 171 de ani dela nașterea generalului Hoche.*

Ministrul a declarat: „In spatele lui Daladier, al cărui nume este sinonim cu apărarea națională, francezul este fericit la el acasă: el nu cere nimic, dar înțelege ca nimeni să nu-i tulbure liniștea.

Cea mai mare nenorocire ar putea lovi lumea civilizată, dacă unii s'ar încăpățâna să nu vadă realitatea franceză: un șef hotărît, un guvern solidar, un popor unanim.

Franța a făcut și va face totul pentru a înlătura riscul, dar îl acceptă cu hotărire și în niciun caz nu-și va sacrifica libertatea și pacea".

INSTITUȚII PUBLICE DIN EGIPTUL DE AZI

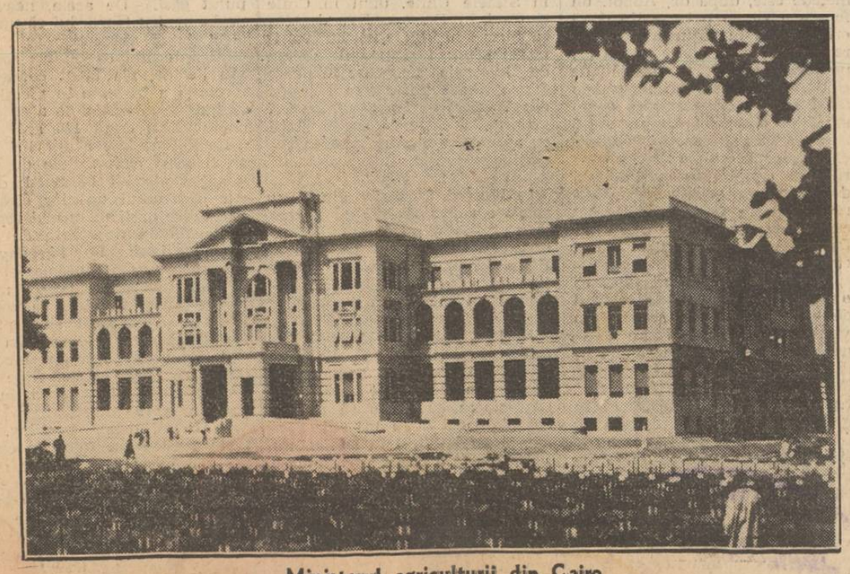

Ministerul agriculturii din Cairo